

РЕШЕНИЕ

№ 788

гр. Добрич, 29.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ДОБРИЧ, IX СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети юли през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Любомир Генов

при участието на секретаря Теодора С. Димова
като разгледа докладваното от Любомир Генов Гражданско дело №
20223230100295 по описа за 2022 година

Производството е по чл.357 и сл. във връзка с чл.344 ал.1 т.1 и т.2 от Кодекса на труда, както и чл.58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование.

Образувано е по искова молба на М. Г. Д. с ЕГН ***** от гр. Добрич, ж.к.****“ бл.***, вх.***, ап.*** срещу Висше училище [REDACTED] (ВУ [REDACTED]) с административен адрес гр. Варна, ул.****“ №***, като са предявени 2 обективно съединени иска: 1) По чл.344 ал.1 т.1 от Кодекса на труда (КТ) за признаване на извършеното със Заповед 01/2022 на ректора на ВУ [REDACTED] на основание на чл.58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование освобождаване от длъжност за незаконно и неговата отмяна. 2) По чл.344 ал.1 т.2 от КТ за възстановяването на заеманата преди уволнението длъжност „главен асистент“ в катедра „Туризм“, Стопански факултет в ответното учебно заведение. В исковата си молба М. Г. Д. е посочила, че нейното трудово правоотношение е било прекратено от ректора на ВУ [REDACTED] със Заповед 01/2022 на основание на чл.58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование във връзка с установено плагиатство в научен труд „****“; към момента на прекратяването на трудовото правоотношение ищцата е заемала длъжността „главен асистент“ в катедра „Туризм“ на ответното висше учебно заведение;

издадената заповед е акт на отмъщение заради подадените от нея сигнали за злоупотреби със средства от европейски фондове; не са спазени предпоставките за издаването на обжалваната заповед, тъй като решението на Комисията по етика и академично единство (КЕАЕ) към висшето училище за установяването на плагиатството не е било влязло в сила; освен това към датата на издаването на заповедта ректорът и членовете на КЕАЕ не са имали законови правомощия да изпълняват тези длъжности; безспорен факт е, че членовете на КЕАЕ не са предложили на ректора да приложи разпоредбата на чл.58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование; легалната дефиниция на плагиатството е посочена в §1 т.7 от Допълнителните разпоредби на Закона за развитие на академичния състав в Република България - „Плагиатство“ е представяне за собствени на трудове, които изцяло или частично са написани или създадени от другого, или използването на публикувани от други научни резултати, без позоваване или цитиране в процедурите за придобиване на научни степени или за заемане на академична длъжност; според постановеното по реда на чл.290 от ГПК Решение №172/15.01.2020 г. по гр. дело №3825/2018 г. на III г.о. на ВКС по отношение на освобождаването от длъжност на членовете на академичния състав и преподавателите във висшите учебни заведения има два паралелни режима – единият е уреден в разпоредбите на чл.58 от Закона за висшето образование, а другият в разпоредбите на чл.35 от Закона за развитие на академичния състав в Република България; нито един от трите елемента от фактическия състав на чл.58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование в случая не е налице – „доказано по установен ред“, „плагиатство“ и „в научни трудове“; в Закона за развитие на академичния състав в Република България използваният 18 пъти термин „плагиатство“ е асоцииран с научен/дисертационен труд или публикации, представени за оценяване във връзка с процедура за придобиване на научна степен или заемане на академична длъжност; нейното учебно помагало не представлява научен труд, като всички използвани източници са надлежно цитирани; книгата „***“ на Т. С. е цитирана 10 пъти в основния текст и е включена в библиографска справка в края на учебното помагало; решението на КЕАЕ от 23.12.2021 г. визира учебното помагало, докато в своята заповед ректорът умишлено е заменил този термин с научен труд; при разглеждането на сигнала от КЕАЕ са допуснати многобройни нарушения на процедурите; учебното помагало е издадено от висшето

училище без наличието на договорни отношения с нея, които да уреждат авторските права; тя не се е възползвала от този свой труд нито финансово, нито за професионален растеж, като същият не е бил заплатен по никакъв начин и не е зачетен в нейна атестация/оценка; настоява за уважаването на исковете и присъждането на сторените разноски.

В законоустановения едномесечен срок е получен отговор от ответника, в който се сочи, че предявените искове са допустими, но неоснователни; процесната заповед е издадена при стриктното спазване на трудовото законодателство и Закона за висшето образование; налице са всички елементи от фактическия състав на чл.58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование – освободеното лице е било член на академичния състав на учебното заведение, доказано е по установения ред плагиатство в научните трудове и заповедта е подписана от ректора в това му качество; настоява за отхвърлянето на предявените искове и присъждането на направените разноски.

В последното съдебно заседание и писмената си защита ищцата чрез своя пълномощник е отбелязала, че исквата молба е основателна и обжалваната заповед за прекратяване на трудовото правоотношение трябва да бъде отменена; заповедта се оспорва на две основания, които са доказани в настоящото производство; на първо място не са налице всички елементи на фактическия състав на чл.58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование и по-конкретно – не е доказано, че става въпрос за научен труд, относно който се говори, че е извършено плагиатство; след това не е налице доказване на самото плагиатство като факт по изискуемия от закона ред; единствената легална дефиниция на термина „плагиатство“ е приета през 2018 г. в §1 т.7 от Допълнителните разпоредби на Закона за развитие на академичния състав в Република България; чл.57 ал.2 от Закона за висшето образование не разглежда учебното помагало като научен продукт, тъй като учебната и научната литература са посочени в две различни групи показатели; в същия смисъл е посоченото в чл.2б) от Закона за развитие на академичния състав в Република България и §1 т.10 - 14 от Допълнителните разпоредби на Закона за развитие на академичния състав в Република България, както и в чл.1 от Правилника за издателска дейност на ВУ■; КЕАЕ не е орган, оправомощен да доказва плагиатство в хипотезата на чл.58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование, което следва от съдържанието на вътрешните нормативни актове на ответното учебно заведение – Правилникът за устройството и

дейността на ВУ ■ посочва КЕАЕ като консултативен орган и изчерпателно изброява в чл.62 неговите правомощия, а Правилникът за дейността на КЕАЕ отбелязва в чл.8, че този орган може да взема самостоятелни решения по случаи на плагиатство, но не е предвидено изрично право да доказва плагиатство в научен труд на член от академичния състав; решението на КЕАЕ от 23.12.2021 г. е взето от нелегитимен състав; решенията на комисиите към висшите училища, свързани с уволнения по чл.58 от Закона за висшето образование, подлежат на обжалване по реда на АПК, като процесното решение е обжалвано и не е влязло в сила; издадена е заповед за прекратяване на трудовия договор от лице, което няма право да издаде същата; самата преценка за осъществено плагиатство не е взета от компетентно научно жури и не е осигурена процедура, която да позволи обвиненото в плагиатство лице да се защити; заповедта е предсрочно издадена, тъй като не е дадена възможност да се обжалва решението на КЕАЕ и да се изчака произнасянето по това обжалване; второто основание за незаконосъобразност на заповедта е нейното издаване като акт на отмъщение поради това, че ищцата е подавала многократно сигнали за извършени нарушения, с които е поискала разследване на корупционни схеми във висшето училище и в тази връзка е последвала като ответна реакция именно заповедта за прекратяване на нейния трудов договор; настоява за отмяна на уволнението като незаконосъобразно и възстановяването на заеманата преди това позиция; прави възражение за прекомерност на претендираното от другата страна адвокатско възнаграждение и желае при уважаване на исквете на нейния процесуален представител да бъде присъдено възнаграждение за адвокатска защита предвид представения договор, в който се вижда, че е осъществена безплатна адвокатска помощ.

В последното съдебно заседание и писмената си защита ответникът чрез своя процесуален представител е заявил, че заповедта за уволнение на лицето, извършило плагиатство, е законосъобразна; касае се за научно учреждение и всеки вид труд, който се създава от лице, което работи и е в такова висше училище, се явява научен труд; това е целта и логиката на Закона за висшето образование, когато говори за научен труд; плагиатството по смисъла на чл.58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование се разбира като издаване или използване под свое име или дори под псевдоним на всяко едно произведение, което е свързано с наука, литература или изкуство; доколкото

ищцата е на научна позиция в научно учреждение, тя е издала научен труд, а плагиатството може да бъде определено като заимстване на чужди постижения, научни текстове, анализи, което по безусловен начин е доказано; учебните помагала са част от продукцията на всеки научен работник и участват в точкуването на научния му принос във връзка с хабилитацията или заемането на академична длъжност; учебното помагало носи 20 точки и е част от изискваната по закон научна продукция, която трябва да имат преподавателите във висшите училища; без значение е дали научният труд е послужил за придобиването на научна степен или академична длъжност; трудно може да се коментира твърдението за некомпетентно научно жури, доколкото понятието въобще не е правно прецизирано; касае се за Комисия по етика и академично единство, а не за научно жури; налице е доказано по законовия ред плагиатство и процедура по установяването му; на лицето е осигурено право на защита срещу решението на КЕАЕ, като всички доказателства са представени; КЕАЕ е взела решение, че в учебното помагало е допуснат критично голям обем от авторски текст, при написването на който не са спазени правилата за цитиране и не са посочени коректно оригиналните източници, предвид което е налице плагиатство; КЕАЕ е заключила, че неправилното използване на чужди източници при написването на авторски трудове се третира като много сериозно нарушение на академичните правила за поведение навсякъде по света, независимо дали е направено съзнателно или е в резултат от непознаване на правилата за цитиране и позоваване на източници; спазени са всички законови процедури, като решенията са взети от компетентни органи; КЕАЕ по отношение на книгата „***“ (2016) на Т. С. установява, че в учебното помагало са налични пасажи, които са смислово напълно идентични с оригиналния текст на английски език или практически представляват почти буквален превод, без да е индицирано по някой от описаните способности, че става въпрос за заимстване на чужд текст; в решението на КЕАЕ конкретно са посочени текстове, които са заимствани или възпроизведени, без спазване на правилата за цитиране; настоява за отхвърлянето на предявените иски и присъждането на сторените по делото разноси.

Добрничкият районен съд, след като прецени събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Предявените искове по чл.344 ал.1 т.1 и чл.344 ал.1 т.2 от Кодекса на труда са процесуално допустими.

Исковата молба е депозирана в деловодството на ДРС на 01.02.2022 г. Според намиращото се на лист 23 - 25 от делото копие от процесния акт (заповед) за прекратяване на трудовото правоотношение, тя е връчена на ищцата на 18.01.2022 г., поради което двумесечният срок за предявяването на исковете е следвало да изтече на 18.03.2022 г. Следователно е спазен този 2-месечен срок за предявяването на исковете.

Разгледани по същество, те са основателни.

Налице са всички предпоставки за уважаването на предявените искове по чл.344 ал.1 т.1 и чл.344 ал.1 т.2 от Кодекса на труда. Посоченото в оспорената Заповед 01/2022 на ректора на ВУ [REDACTED] основание на прекратяване на индивидуалното трудово правоотношение на М. Г. Д. е чл.58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование във връзка с установено плагиатство в научен труд „***“. Според чл.58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование в редакцията му към датата на издаването на оспорената заповед членовете на академичния състав се освобождават от длъжност със заповед на ректора при доказано по установения ред плагиатство в научните трудове. Безспорно установено е обстоятелството, че ищцата е била член на академичния състав на Висше училище [REDACTED], за което страните не спорят. Според постановеното по реда на чл.290 от ГПК Решение №426/07.07.2015 г. по гр. дело №122/2014 г. на IV г.о. на ВКС вторият елемент от фактическия състав на чл.58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование е доказано по установения ред плагиатство в научните трудове, а третият елемент е издадена заповед от ректора за освобождаването от длъжност на това основание. В настоящия случай работодателят, който носи доказателствената тежест за установяването на законността на прекратяването на трудовото правоотношение, не е установил наличието на втория елемент – доказано по установения ред плагиатство в научен труд. Към момента на постановяването на посоченото по-горе решение по реда на чл.290 от ГПК не е съществувало легално определение на понятието плагиатство, но с влязлата в сила на 04.05.2018 г. разпоредба на §1 т.7 от Допълнителните разпоредби на Закона за развитието на академичния състав в Република България такава дефиниция е дадена – „Плагиатство“ е представяне за собствени на трудове, които изцяло

или частично са написани или създадени от друго, или използването на публикувани от друго научни резултати, без позоваване или цитиране в процедурите за придобиване на научни степени или за заемане на академични длъжности. Доколкото в случая ищцата не е участвала с процесното учебно помагало в процедура за придобиване на научна степен или за заемане на академична длъжност, то плагиатство по смисъла на Закона за развитието на академичния състав в Република България и най-тясно свързания с него Закон за висшето образование не е налице. Освен това не се установява създаденото от М. Г. Д. учебно помагало да има характеристиките на научен труд – в решението си КЕАЕ посочва, че става въпрос именно за учебно помагало; основателно е посоченото в писмената защита на ищцата, че чл.57 ал.2 от Закона за висшето образование, чл.2б) от Закона за развитието на академичния състав в Република България, §1 т.10 - 14 от Допълнителните разпоредби на Закона за развитие на академичния състав в Република България и дори чл.1 от Правилника за издателска дейност на Висшето училище по мениджмънт – гр. Варна ясно разграничават научните трудове от учебните помагала. Това разграничение е разбираемо, доколкото основната цел на един научен труд е да даде своя принос в усъвършенстването на познанието за определена сфера, а на едно учебно помагало – да представи нещата по ясен и разбираем за обучаващите се начин. Що се отнася до решението на КЕАЕ от 23.12.2021 г. (на лист 59 – 65 от делото) за наличието на плагиатство в процесното учебно помагало, то трябва да се отбележи следното – нормално е едно учебно помагало по определена дисциплина да носи заглавието, което е най-близко до нейната същност; в този смисъл „***“ не би могло да се счете за заимствано от друго по-рано издадено произведение със същото име по същия начин, както и други учебни помагала със заглавия като „Въведение в алгебрата“, „Въведение в геометрията“, „Въведение в химията“, „Въведение във физиката“; същото важи и структурата на съдържанието на учебното помагало, която в съкратен вариант следвала тази на съдържанието на „***“ на Т. С. – нормално е структурата на съдържанието на две учебни помагала по една дисциплина да е близка (неправилно е отразено в решението на КЕАЕ, че ищцата не е посочила този факт на заимстване на концепцията – в предпоследното съдебно заседание е приет по делото екземпляр от учебното помагало на ищцата, от който е видно, че на лист 7 относно представената таблица 1 за

терминологията на социалното предприемачество е посочена като източник Т. С.); като проблем неправилно се посочва, че на стр.5 от учебното помагало има директно цитиране на част от друго произведение, а неговото представяне създавало впечатление за авторски текст, независимо от указването на същия източник (С., 2016) в края на пасажа; единствените други аргументи на КЕАЕ за наличието на плагиатство от същото произведение са отново за подобно посочване на стр.181, 182, 183, 184 и 185 от учебното помагало при същото директно цитиране, като неговото представяне създавало впечатление за авторски текст, независимо от указването на източника (Т. С.) в края на пасажа. Като краен извод в решението на КЕАЕ е посочено неправилното използване на чужди източници, при което бил допуснат критично голям обем от авторски текст и не са отразени коректно оригиналните източници. В действителност посочената в заповедта на ректора (като труд, от който е осъществено плагиатството) книга „***“ на Т. С. е цитирана 10 пъти в основния текст и е включена в библиографска справка в края на учебното помагало; по никакъв начин не може да се приеме, че посочените от КЕАЕ като цитирани по некоректен начин пасажи представляват голям обем на фона на цялото произведение. С оглед на всичко изложено не е налице доказано по установения ред плагиатство в научен труд, поради което като незаконосъобразна заповедта трябва да бъде отменена, а предявеният иск за признаване на извършеното на основание на чл.58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование прекратяване на трудовото правоотношение за незаконно е основателен и следва да бъде уважен.

С оглед изхода от спора по главния иск основателен се явява и обусловеният от него иск по чл. 344 ал.1 т.2 от Кодекса на труда за възстановяването на предишната работа на ищцата като „главен асистент“ в катедра „Туризм“, Стопански факултет във Висше училище _____

На основание на чл.38 ал.2 във връзка с чл.38 ал.1 т.3 от Закона за адвокатурата във връзка с чл.7 ал.1 т.1 от Наредба №1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения ответникът трябва да бъде осъден да заплати на адвокат Б. К. дължимото адвокатско възнаграждение в размер на 710 лева. На основание на чл.78 ал.6 във връзка с чл.83 ал.3 във връзка с чл.83 ал.1 т.1 от ГПК ответното учебно заведение

следва да бъде осъдено да заплати по сметка на ДРС дължимата държавна такса в размер на 100 лева (по 50 лева за всеки от исковете по чл.344 ал.1 т.1 от Кодекса на труда и по чл.344 ал.1 т.2 от Кодекса на труда).

Водим от горното, Добричкият районен съд

РЕШИ:

ПРИЗНАВА извършеното със Заповед 01/2022 на ректора на Висше училище _____, с която М. Г. Д. с ЕГН ***** от гр. Добрич, ж.к. „****“ бл.***, вх.***, ап.*** е освободена от работа на основание на чл.58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование поради установено плагиатство в научен труд „****“, **УВОЛНЕНИЕ** за **НЕЗАКОННО** и **ОТМЕНЯ** като **НЕЗАКОНОСЪОБРАЗНА** посочената по-горе заповед.

ВЪЗСТАНОВЯВА М. Г. Д. с ЕГН ***** от гр. Добрич, ж.к. „****“ бл.***, вх.***, ап.*** на длъжността „главен асистент“ в катедра „Туризм“, Стопански факултет във Висше училище _____ с административен адрес гр. Варна, ул. „****“ №***, представлявано от ректора доц. д-р Т. К. Р.

ОСЪЖДА Висше училище _____ с административен адрес гр. Варна, ул. „****“ №***, представлявано от ректора доц. д-р Т. К. Р., да заплати на адвокат Б. П. К. от гр. Добрич, бул. „****“ №***, вх.***, ап.*** на основание на чл.38 ал.2 от Закона за адвокатурата във връзка с чл.38 ал.1 т.3 от Закона за адвокатурата адвокатско възнаграждение в размер на 710 (седемстотин и десет) лева.

ОСЪЖДА Висше училище _____ с административен адрес гр. Варна, ул. „****“ №***, представлявано от ректора доц. д-р Т. К. Р., да заплати по сметка на ДРС сумата от 100 (сто) лева, представляваща дължимата държавна такса по гр. дело №295/2022 г. по описа на ДРС.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред ДОС в двуседмичен срок от обявяването му, т.е. от 29.07.2022 г.

Съдия при Районен съд – Добрич: _____